

Notitie Beleidsvorming Recreatie en Vrijtijdseconomie

Aanleiding

In het huidige coalitieprogramma met de titel **“Met lef samen bouwen aan onze toekomst”** geeft het huidige college aan, haar denken en handelen te richten naar het maatschappelijk belang. Daarbij wordt gedacht in mogelijkheden en niet zozeer in belemmeringen. Voorts vermeldt het coalitieprogramma dat, binnen de gestelde financiële kaders, nieuwe uitdagingen en nieuwe initiatieven ook vragen om financiële impulsen.

Beleidsvoornemens op economisch terrein

Om de lokale en regionale economie bloeiend te houden, met groeiende en innoverende bedrijven en een toenemende werkgelegenheid, is er, volgens het coalitieprogramma, ruimte nodig voor nieuwe vormen van ondernemerschap, ook in het buitengebied. Er wordt gesproken van een *“rode-loper-beleid”*, wat zoveel wil zeggen dat Oude IJsselstreek aantrekkelijk dient te zijn als vestigingsplaats voor bedrijven.

Dit college heeft zich voorgenomen ervoor te gaan zorgen dat het economisch vestigingsklimaat op orde is en een faciliterende, uitnodigende en stimulerende houding te hebben tegenover het bedrijfsleven.

Onderdeel van deze beleidsvoornemens is dat er een *“groene-loper-beleid”* moet komen voor de sector recreatie en toerisme. Meer concreet is het voornemen om de kansen en mogelijkheden van onze mooie groene gemeente om recreatie en toerisme een extra impuls te geven, te gaan benutten.

Deze notitie is geschreven om te bevorderen dat aan deze beleidsvoornemens uit het coalitieakkoord uitvoering wordt gegeven.

Uitwerking groene-loper-beleid

Dit onderdeel van het coalitieakkoord is uitgemond in een concept voor de Beleidsnotitie Recreatie en Toerisme 2019-2023. Dit concept is besproken in de gemeenteraadscommissie Algemene Zaken, Financiën en Economie in haar vergaderingen van 7 maart 2019 en 13 mei 2019.

Op verzoek van het college is dit onderwerp geagendeerd voor de raadsvergadering van 22 mei 2019, waar een raadsvoorstel voorligt met als strekking dat de gemeenteraad genoemde beleidsnotitie zal vaststellen.

Namens het college werd, in het concept van het raadsvoorstel, nog eens nadrukkelijk gewezen op het feit dat deze beleidsnotitie zou moeten dienen ter versterking van het recreatief toeristisch aanbod en ondernemerschap binnen de gemeente Oude IJsselstreek en dat zo invulling wordt gegeven aan de ambitie die, zoals hiervoor beschreven, in het coalitieprogramma is opgenomen en de toezeggingen die door het college aan de raad zijn gedaan. Het college benadrukt daarbij dat het

bestaande toeristisch beleid aan vervanging toe is, al was het maar omdat dat alweer 10 jaar geleden is geformuleerd. Er wordt gesteld dat het college versterking van het recreatief toeristisch klimaat heeft geprioriteerd. Daarbij wordt door het college nog eens duidelijk gemaakt dat het vaststellen van beleid, ook op dit punt, aan de gemeenteraad is, en dat de uitvoering van het beleid vervolgens tot de taken van het college behoort.

In de commissievergadering AFE van 7 maart 2019 is uitgebreid stilgestaan bij de inhoud van de beleidsnotitie. Daarbij hebben alle in de raad vertegenwoordigde fracties kritiek uitgeoefend op de inhoud daarvan, met name vanwege het grotendeels beschrijvende karakter daarvan en het ontbreken van een duidelijke lijn en heldere ambities, die ertoe zouden moeten leiden dat deze sector binnen onze lokale en regionale economie groeit. De raadscommissie sprak unaniem de, in de praktijk, slechts zeldzaam voorkomende conclusie uit, dat deze beleidsnotitie onvoldoende ontwikkeld was en in de voorliggende vorm nog niet gereed was voor besluitvorming in de gemeenteraad. Met andere woorden werd de wethouder teruggestuurd met de opdracht met een betere beleidsnotitie terug te komen. Die opdracht werd echter niet vervuld.

Het college heeft namelijk de beleidsnotitie, in ongewijzigde vorm, een tweede maal aan de commissie algemene zaken en financiën en economie voorgelegd. Wel was er een korte oplegnotitie bij de stukken gevoegd. Deze oplegnotitie maakt melding van dat het college de beleidsnotitie in haar vergadering van 12 februari 2019 zou hebben vastgesteld. Dat zou in tegenspraak zijn met hetgeen eerder is gesteld en juist is, namelijk dat het aan het college is om een concept voor een dergelijke beleidsnotitie op te stellen en dat deze uiteindelijk door de gemeenteraad dient te worden vastgesteld. Daarbij wordt weliswaar gesteld dat het college en in het bijzonder ook de betrokken portefeuillehouder, wethouder Kock, begrip heeft voor het hogere ambitieniveau van de raad, maar vanwege financiële redenen vasthoudt aan de oorspronkelijke tekst.

Toen in de raadscommissie wederom veel kritiek hierop werd geuit, gaf wethouder Kock na een schorsing aan dat het college nog altijd niet bereid was iets aan het concept voor de Beleidsnotitie Toerisme & Recreatie te wijzigen. Daarmee wijkt het college af van het coalitieprogramma, dat op dit onderdeel kon rekenen op raadsbrede steun.

Laatstelijk heeft het college aangegeven het raadsvoorstel terug te willen nemen en het punt van de agenda van de raadsvergadering te willen doen afvoeren. Daarbij stelt het college dat zij het Beleidsdocument, kennelijk voorbijgaand aan hetgeen vanuit de gemeenteraad als inbreng is gegeven, **wel** heeft vastgesteld.

Formele aspecten

Voor deze situatie geeft het Reglement van Orde van de gemeenteraad de volgende regel:

Artikel 31. Collegevoorstel

- 1. Een voorstel van het college aan de raad dat vermeld staat op de voorlopige agenda van de raadsvergadering, kan niet worden ingetrokken zonder toestemming van de raad.*

2. Als de raad van oordeel is dat een voorstel als bedoeld in het eerste lid voor advies terug aan het college dient te worden gezonden, bepaalt de raad binnen welke termijn het voorstel opnieuw geagendeerd wordt.

Het belang van groei van de sector Recreatie en Vrijtijdseconomie voor Oude IJsselstreek

Een groeiende vrijetijdseconomie is cruciaal voor onze gemeente en alle kansen daarop dienen te worden aangegrepen.

Onze maatschappij staat op de rand van de vierde industriële revolutie, waarin technologieën zich exponentieel, in plaats van lineair, ontwikkelen en steeds meer met elkaar verweven raken. Zaken als robotica, kunstmatige intelligentie en biotechnologie, leiden tot innovatieve productieprocessen, waarbij het gaat om veranderingen in een tot nu toe ongekennd hoog tempo. Er wordt wel gesproken over disruptieve innovatie. Als gevolg daarvan dreigen complete sectoren en functies te verdwijnen, waardoor de hoeveelheid betaalde arbeid zal afnemen.

Het World Economic Forum berekende het verlies aan banen als gevolg van de vierde industriële revolutie op 7,1 miljoen, welk getal al in 2020 zou zijn bereikt. Dat banenverlies treft naar verwachting vrouwen meer dan mannen, terwijl hoger opgeleiden minder worden getroffen dan lager opgeleiden.

Ook in onze regio zullen de gevolgen merkbaar zijn. Daarbij is het als bijzonder positief te waarderen dat de moderne maakindustrie in onze gemeente goed mee lijkt te kunnen komen in genoemde vierde industriële revolutie. Het is goed dat vanuit de overheid in die richting stimulerend en faciliterend beleid wordt ontwikkeld.

Tegelijkertijd zal moeten worden beseft dat deze sector slechts een beperkte bijdrage zal kunnen leveren aan de werkgelegenheid binnen onze gemeente en dat die werkgelegenheid een zekere scheefgroei kent ten aanzien van de verdeling tussen mannen en vrouwen en tussen hoger opgeleiden en werknemers met minder hoge kwalificaties.

Juist op de punten waar de moderne maakindustrie onvoldoende kan bijdragen aan de maatschappelijke ontwikkelingen, kan een gezonde en groeiende vrijetijdseconomie dergelijke bijdragen wel bieden.

Er liggen grote kansen in de, niet alleen regionaal, maar ook landelijk optredende, vergrijzing, de reeds genoemde groei van de vrije tijd als gevolg van de vierde industriële revolutie en, last but not least, in de ideale ligging van onze regio, op korte afstand van zowel de grote bevolkingsconcentraties in de Randstad, als die in het Ruhrgebied.

De vrijetijdseconomie biedt duurzame werkgelegenheid, in die zin dat de werkzaamheden van de medewerkers minder goed “weggeautomatiseerd” kunnen worden, terwijl bovendien in deze sector

plaats is voor werknemers van alle opleidingsniveaus en geen sprake is van de oververtegenwoordiging van mannelijke werknemers.

Daarboven zal een groeiende vrijetijdseconomie ook buiten de sector economische effecten hebben en een impuls geven aan de lokale middenstand, bouwondernemingen, en de sociaal-culturele voorzieningen in de omgeving en wellicht zelfs, in de vorm van een stijgende opbrengst van de toeristenbelasting, bijdragen aan een gezonde financiële huishouding voor onze gemeente.

Suggesties en ideeën

Tijdens de commissievergadering is de suggestie geopperd om, vanuit de gemeenteraad, een bijdrage te leveren aan de tot nu toe onvoldoende geachte beleidsnotitie. Daar werd, terecht, tegen ingebracht, dat het nu juist de rol en verantwoordelijkheid van het college is, die daartoe beschikking heeft over de binnen het ambtelijk apparaat beschikbare deskundigheid, om wensen en ideeën naar beleid te vertalen en de haalbaarheid daarvan te onderzoeken. Desondanks wordt hier een bijdrage aan de gedachtevorming gegeven.

In het voorliggende concept van de beleidsnotitie recreatie en toerisme 2019-2023 is, anders dan de term *“groene-loper-beleid”* deed vermoeden, niet gekozen voor een duidelijk streven naar een groeiende vrijetijdseconomie, met de hierboven genoemde positieve effecten op de werkgelegenheid. Die keuze zou wel moeten worden gemaakt.

De haalbaarheid van een dergelijke keuze wordt aangetoond door diverse andere Achterhoekse gemeenten, die wel jaarlijks een groot aantal overnachtingen mogen noteren.

In onze gemeente kunnen we leren van de elders in de Achterhoek veelal organisch gegroeide grootschalige verblijfsrecreatie, waar de grotere ondernemingen vaak tientallen jaren geleden als camping zijn begonnen, maar zich inmiddels hebben verbreed met andere accommodaties. Onder verwijzing naar de wet op de remmende voorsprong biedt dat in onze gemeente kansen voor projecten die uitgaan van verblijfsaccommodatie nieuwe stijl, waarbij gedacht kan worden aan het planologisch faciliteren van meerdere kleinere clusters van recreatiewoningen, die als kenmerk hebben dat zij groen en energieneutraal zijn en optimaal in het landschap worden geïncorporeerd.

Een dergelijke ontwikkeling zou ook kunnen leiden tot accommodaties die een dubbelfunctie hebben in die zin dat deze buiten het toeristische hoogseizoen kunnen dienen als huisvesting voor stagiaires of voor tijdelijke medewerkers binnen de moderne maakindustrie.

Daarnaast kan worden gezocht naar de mogelijkheden om een *“publiekstrekker”* naar onze gemeente te doen komen.

Politiek-bestuurlijke stellingname

Een analyse van de thans ontstane situatie maakt dat de conclusie kan worden getrokken dat het college de **eigen** ambitie omtrent toerisme en recreatie in het voorliggende concept beleidsplan niet heeft waargemaakt.

Als men ervan uitgaat dat die ambitie, binnen het college, maar ook in de gemeenteraad, zowel bij de coalitie als de oppositie, nog altijd bestaat, is de belangrijkste vraag hoe alsnog aan die ambitie invulling kan worden gegeven.

Het gaat, hoewel met recht kan worden gezegd dat aan het college het nodige is te verwijten omtrent het traject dat tot de huidige situatie heeft geleid, en dat ook gezegd mag worden, als eerste, om het maken van keuzes die moeten leiden tot een daadwerkelijke groei van de vrijetijds economie en de daaruit voor onze gemeenschap voortvloeiende voordelige effecten.

Met andere woorden, rust op de gemeenteraad de verantwoordelijkheid om de behandeling van dit belangrijke onderwerp niet te doen uitmonden in een situatie waarin de oppositie de verwijten aan het college en de wethouder centraal stelt en vanuit de coalitie alle aandacht is gericht op het blussen van een politieke brand, waarbij dan voorbij wordt gegaan aan de inhoud.

Moties

Het voorgaande vertaalt zich in een tweetal moties die op de eerstkomende raadsvergadering over dit onderwerp zullen worden ingediend.

In de eerste motie wordt het college gevraagd, alsnog, binnen drie maanden, een gedegen beleidsplan op het gebied van recreatie en vrijetijdseconomie voor te bereiden, dat niet slechts beschrijvend is ten aanzien van de bestaande situatie, maar ook de mogelijkheden beschrijft die er zijn om, al dan niet door in onze gemeente reeds actieve ondernemers, meerdere clusters van moderne, groene en energie neutrale recreatiewoningen te realiseren.

De tweede motie is van meer politieke aard (motie van treurnis) en spreekt zich uit tegen de omstandigheid dat het college, met voorbijgaan aan de gemeenteraad de beleidsnotitie recreatie en toerisme 2019-2023 eigenstandig heeft vastgesteld en geeft aan, dat de raad het betreurt dat het college, na kennis te hebben genomen van de gevoelens binnen de raadscommissie, niet bereid is gebleken het teruggezonden concept aan de hand daarvan aan te passen en te verbeteren.

Gendringen, 19 mei 2019

Fractie VVD

Richard de Lange